

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Фурсової Інни Михайлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 216 Цивільного кодексу України, частини п'ятої статті 411, частини першої статті 417 Цивільного процесуального кодексу України

Київ
6 травня 2026 року
№ 106-2(І)/2026

Справа № 3-92/2026(211/26)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Барабаша Юрія Григоровича – доповідача,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Фурсової Інни Михайлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини першої статті 216 Цивільного кодексу України, частини п'ятої статті 411, частини першої статті 417 Цивільного процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Барабаша Ю.Г. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Фурсова І.М. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) частину першу статті 216 Цивільного кодексу України

(далі – ЦК України), частину п'яту статті 411, частину першу статті 417 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України).

За частиною першою статті 216 ЦК України недійсний правочин не створює юридичних наслідків, крім тих, що пов'язані з його недійсністю (абзац перший); у разі недійсності правочину кожна із сторін зобов'язана повернути другій стороні у натурі все, що вона одержала на виконання цього правочину, а в разі неможливості такого повернення, зокрема тоді, коли одержане полягає у користуванні майном, виконаній роботі, наданій послугі, – відшкодувати вартість того, що одержано, за цінами, які існують на момент відшкодування (абзац другий).

Згідно з частиною п'ятою 411 ЦПК України „висновки суду касаційної інстанції, в зв'язку з якими скасовано судові рішення, є обов'язковими для суду першої чи апеляційної інстанції під час нового розгляду справи“.

Відповідно до частини першої статті 417 ЦПК України „вказівки, що містяться в постанові суду касаційної інстанції, є обов'язковими для суду першої та апеляційної інстанцій під час нового розгляду справи“.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

У квітні 2026 року Фурсов О.В. звернувся до суду з позовом до Фурсової І.М. про застосування наслідків недійсності правочину, а саме, стягнення грошових коштів.

Справу неодноразово розглядали суди, зокрема, Суворівський районний суд міста Одеси рішенням від 9 липня 2021 року, яке Одеський апеляційний суд залишив без змін постановою від 14 листопада 2023 року, задовольнив позов Фурсова О.В.

Верховний Суд у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного цивільного суду постановою від 9 березня 2026 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Фурсової І.М., залишив без змін указані судові рішення.

Автор клопотання вважає, що остаточне судове рішення у його справі „не ґрунтується на засадах матеріального та процесуального законодавства, не відповідає принципу верховенства права <...> принципу обов'язковості судового рішення, порушує обсяг конституційних прав і свобод або унеможлиблює їх реалізацію в доступі до правосуддя“ та порушує „принцип індивідуалізації юридичної відповідальності“.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

3.1. Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано (стаття 151¹ Конституції України).

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“ суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України.

З аналізу остаточного судового рішення у справі Фурсової І.М. випливає, що у ньому не застосовані абзац перший частини першої статті 216 ЦК України, частина п'ята статті 411, частина перша статті 417 ЦПК України, тому Фурсова І.М. не є суб'єктом права на конституційну скаргу в цій частині в розумінні вимог абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 1 статті 62 цього закону – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом.

3.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Основним Законом України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону; Конституційний Суд України відмовляє у відкритті конституційного провадження, визнавши конституційну скаргу непринятною, якщо зміст і вимоги конституційної скарги є очевидно необґрунтованими (абзац перший частини першої, частина четверта статті 77).

Зі змісту конституційної скарги вбачається, що Фурсова І.М. висловлює незгоду із судовими рішеннями у її справі та фактично порушує перед Конституційним Судом України питання щодо надання оцінки законності та обґрунтованості постанови Верховного Суду від 9 березня 2026 року, що свідчить про очевидну необґрунтованість конституційної скарги.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що незгода з судовим рішенням у конкретній справі не є підставою для перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих приписів) [ухвали Другого сенату Конституційного Суду України від 24 червня 2019 року № 40-у(II)/2019, від 23 лютого 2022 року № 5-у(II)/2022].

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в частині перевірки на конституційність абзацу другого частини першої статті 216 ЦК України згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту

Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату
Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Фурсової Інни Михайлівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу першого частини першої статті 216 Цивільного кодексу України, частини п'ятої статті 411, частини першої статті 417 Цивільного процесуального кодексу України на підставі пункту 1 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – звернення до Конституційного Суду України неналежним суб'єктом; абзацу другого частини першої статті 216 Цивільного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**